

A PPKE BTK Fordító és tolmács mesterszakjának szakdolgozati és záróvizsga szabályzata

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzatának (továbbiakban: TVSz) 40.§-a tartalmazza a szakdolgozattal, 41.§-a pedig a záróvizsgával kapcsolatos általános szabályokat. Ezeket részletezi és pontosítja a Kari kiegészítő rendelkezések 17.§-a a szakdolgozat, 18.§-a pedig a záróvizsga vonatkozásában, melyek szintén az egységes szerkezetű TVSz-ben találhatóak. Kérjük, hogy tájékozódását ezen szabályok végigolvasásával kezdje. Ezeket a részletes szabályokat a továbbiakban nem ismételjük el, viszont alkalmanként hivatkozni fogunk rájuk.

1. Szakdolgozat

1.1. Témavezető

A TVSz értelmében (40.§ (4-5)) **a szakdolgozathoz szükséges egy témavezető**, aki a szak oktatói közül kerül ki, lehetőleg (de nem kizárólag) a főállású oktatók közül. Kivételes és indokolt esetben más szak oktatója vagy akár külső oktató is lehet témavezető, ám ez a szak vezetőjének engedélyéhez kötött, és a gyakorlatban ritkán fordul elő.

A témavezető kiválasztásakor arra bátorítjuk a hallgatókat, hogy tájékozódjanak az intézeti oktatók szakterületeiről és javasolt témaköreiről az intézet honlapján. A témavezetői megkeresést az oktatónak jogában áll elhárítani akár azért, mert nincs szabad kapacitása további szakdolgozók vállalására, akár azért, mert nem érzi magát kompetensnek az adott témakörben. Ilyen esetben előfordulhat, hogy a hallgatónak más témakört kell választania és egyéb szakterületű oktatóhoz fordulnia.

1.2. Témaválasztás, témabejelentés

A fordító és tolmács mesterszakon szakdolgozni kívánó hallgatók számára az Angol-amerikai Intézet (továbbiakban: AA Intézet) több választható szakdolgozat típust kínál, ezek részletes, aktualizált leírása a honlapon olvasható.

Az Intézet szabad kezdet ad az oktatók és a hallgatók számára a szakdolgozati téma közös kialakításában, ami azt jelenti, hogy a hallgatók megkereshetik ötleteikkel, elképzeléseikkel az Intézet bármelyik oktatóját, majd az oktatóval folytatott megbeszélések, konzultációk eredményeként véglegesítik azt a szakdolgozati témát, amelyet a hivatalos címbejelentő űrlapon leadnak majd a Tanulmányi Osztálynak. Az AA Intézet azonban fenntartja magának a jogot arra, hogy bizonyos témákat megfelelő témavezetői vagy bírálói kompetencia hiányában ne fogadjon el még akkor sem, ha egyébként azoknak a fordításhoz vagy tolmácsoláshoz való kapcsolódása vitán felül áll.

A témaválasztással kapcsolatban gyakori tévedés, hogy a hallgató személyesen vagy írásban előterjeszt egy témaötletet, és erre a tanár egyszerűen rábólint. A hallgató általában ritkán

képes kellő pontossággal kidolgozni egy témát, tehát a témavezetőnek minimum pontosítania, fókuszálnia kell az elképzelést. Legalább ilyen gyakori azonban, hogy az oktató szakdolgozatírásra alkalmatlannak minősíti és elutasítja a témát, mint ahogy az is könnyen előfordulhat, hogy kellő szakértelem hiányában más oktatóhoz küldi a jelentkezőt. Ha a szakoktatói között nem akad olyan, aki elvállal egy adott témát, és külső témavezető bevonása sem kivitelezhető, akkor hiába ragaszkodik hozzá a hallgató, abból a témából nem lesz képes szakdolgozni.

A szakdolgozat végső témáját a szakdolgozó és a témavezető közösen alakítja ki; ez általában **időigényes folyamat, hiszen több személyes találkozást, konzultációt, együttgondolkodást igényel.** Éppen ezért célszerű minél korábban megkeresni akár több oktatót is elképzeléseikkel, ötleteikkel.

A hivatalos szakdolgozati címbejelentésre akkor kerülhet sor, ha a hallgató és a témavezető már megegyeztek a szakdolgozat témájában és a témavezető elvállalta annak vezetését. Ekkor kell a hallgatónak **kitöltenie az erre a célra szolgáló űrlapot** (letölthető innen), amelyet a témavezető és a szakvezető is aláírásukkal hitelesítenek. Utóbbira azért van szükség, mert a szakvezetőnek is jóvá kell hagynia az adott szakdolgozati témát.

A hatályos kari szabályok (Kari kieg. rend. 17.§) szerint a szakdolgozati címbejelentésnek nincs kötött határideje. Az AA Intézet által szervezett összes szak esetében azonban **a szakdolgozók témabejelentésének legvégső határideje a TVSz-ben meghatározott benyújtási határidőt megelőző hatodik hét első napja, vagyis az őszi félévben október 1., a tavaszi félévben pedig március 1.** Ez azt jelenti, hogy az a hallgató, aki fenti határidőig nem nyújtja be a témavezető és az illetékes szak- illetve intézetvezető által aláírt címbejelentő űrlapját a Tanulmányi Osztályon, abban a félévben már nem nyújthat be szakdolgozatot. Fontos tudnivaló ugyanakkor, hogy a Tanulmányi Osztályon leadott címbejelentő nem „évül el”, vagyis nem szükséges egy későbbi félévben újra benyújtani: ilyesmire csak akkor van szükség, ha a szakdolgozat tervezett témája avagy a témavezető személye megváltozott.

Szeretnénk arra emlékeztetni minden érintett hallgatót, hogy **a címbejelentő benyújtásának végső határideje nem azt jelenti, hogy a szakdolgozat témájának kiválasztását követő hetek nélkül el lehet halasztani ilyen késői dátumig!** A határidő azért ilyen késői, hogy ne okozzon problémát a szükséges aláírások beszerzése, amely a vizsgaidőszakban sokkal nehezebb, mint a szorgalmi időszak elején. Ám egy sikeres szakdolgozat megírásához hat hét teljesen egyértelműen kevés, tehát **az előrelátó szakdolgozó legalább fél évvel korábban felveszi a kapcsolatot a témavezetőjével és legalább három hónappal a benyújtási határidő előtt ténylegesen munkához lát.**

1.3. Formai és tartalmi követelmények

A szak készített útmutatókat a szakdolgozat formai és tartalmi követelményeiről, amelyek megtalálhatók a honlapon. A dokumentum főbb pontjai a szabályozás szempontjából a következők: a szakdolgozat benyújtási határideje, a szakdolgozat típusa, terjedelme, formai sajátosságai. Kérjük, hogy alaposan tanulmányozzák át a szöveget, és bármiféle bizonytalanság esetén forduljanak témavezetőjükhöz tanácsért, felvilágosításért.

Lényeges, hogy a TVSz előírásai szerint (40.§ (7)) a szakdolgozat szövegéhez csatolni kell az ún. plágium-nyilatkozatot, akár magyar, akár angol nyelven. **A plágiumot tartalmazó, illetve a formai és/vagy terjedelmi követelményeket megszegő szakdolgozat értékelése automatikusan elégtelen!**

Az AA Intézet nem határozza meg, hogy a szakdolgozó benyújtás előtt hány alkalommal köteles személyesen konzultálni a témavezető(i)vel: ennek meghatározását a témavezető kompetenciájába utalja. **A témavezetőnek ugyanakkor joga van a munkafolyamat során belső határidőket szabni**, pl. arra, hogy meddig kell a szakdolgozónak jelezni az adott félévben szakdolgozati szándékát, mikorra kell az első megírt fejezetét bemutatnia, avagy mikorra kell a szakdolgozat teljes szövegét prezentálnia a témavezetőnek.

1.4. Benyújtás

A szakdolgozatok benyújtásának határideje a tavaszi félévben április 15., az őszi félévben november 15. (Kari kieg. rend. 17.§ (4)). Ez a határidő teljesen szigorúan értelmezendő, vagyis ha valaki eddig a napig nem nyújtja be szakdolgozatát, akkor az adott félévben nem bocsátható záróvizsgára, szakzárása tehát legkevesebb egy félévet késni fog. Amennyiben az adott dátum munkaszüneti napra esik, a következő munkanap lesz a tényleges benyújtási határidő.

A szakdolgozatot egy nyomtatott példányban (kötve vagy fűzve; fekete kemény borító már nem elvárás), ill. elektronikusan (pdf formátumban) a Neptun-rendszerbe feltöltve kell benyújtani a fenti határidőig. A nyomtatott példányt a záróvizsgán visszakapja, a kari könyvtár csak az elektronikus verziót őrzi meg.

A nyomtatott példány Tanulmányi Osztályon történő benyújtásával egyidejűleg **a hallgatónak be kell mutatnia azt az űrlapot, amelyen a témavezető jóváhagyja a szakdolgozat benyújtását (TVSz 40.§ (7))**. A szakdolgozó felelőssége, hogy kellő időben egyeztessen a témavezetővel az aláírás időpontjáról és helyéről: a témavezetőnek nem kötelessége oktatási napjain és hivatali fogadóóráin túl rendelkezésre állni az aláíráshoz. Felhívjuk a szakdolgozók figyelmét arra is, hogy a témavezetőnek jellemzően több szakdolgozója is van egy adott félévben, ezért nem várható el tőle, hogy a leadási határidő előtt néhány nappal elküldött szövegeket rövid határidővel elolvasson és véleményezzen. Ha viszont erre nincs ideje, akkor kötelessége megtagadni a szakdolgozat benyújtását engedélyező aláírását. Ezért mindenkinek azt tanácsoljuk, hogy a szakdolgozat befejezésére vonatkozóan inkább április 1-jét, illetve november 1-jét tekintse irányadónak, hiszen a maradék két hétben az ellenőrzés, javítás, szöveggondozás kisebb munkálatai probléma nélkül elvégezhetők.

1.5. Bírálathat

A fordító és tolmács mesterszakos szakdolgozatokat – a TVSz előírásainak megfelelően – témától és nyelvtől függően az PPKE BTK főállású oktatói, illetve a felkért külső bírálók írásos formában bírálják el. A bírálókat a szakfelelős jelöli ki és kéri fel a szakdolgozat elbírálására, így egy témavezető a szakdolgozat elkészítésének fázisában nem rendelkezik erre vonatkozó

információval. Az AA Intézet fennállása óta szigorú elve és gyakorlata, hogy a belső bíráló személye nem lehet azonos a témavezető személyével, mivel csak így garantálható a szakdolgozat objektív értékelése.

A bírálatok elkészítésének határideje – a TVSz kari kiegészítő rendelkezései szerint – a záróvizsga-időszak kezdete előtt egy hét. Eddig az időpontig az AA Intézet oktatásszervezője feltölti a Neptun rendszerbe az elkészült bírálatot, ahonnan a hallgató letöltheti és felkészülhet a szakdolgozati védésre.

A bírálatok számára az AA Intézet rendszeresített bírálati űrlapokat, amelyeken a bírálók egyéges szempontok szerint, 100 pontos rendszerben értékelik a dolgot. A bírálók a végső pontszám alapján ötfokozatú érdemjeggyel értékelik a szakdolgozatot, és feltesznek néhány kérdést a záróvizsga részét képező szakdolgozati védésre.

A bírálók a bírálat hivatalos leadása (azaz annak a Neptun rendszerébe való feltöltése) előtt legkésőbb egy héttel (tehát a ZV-időszak kezdete előtt két héttel) kötelesek a szakdolgozat bírálatát tájékoztatásképpen emailen eljuttatni a témavezetőhöz. A témavezetőnek jogában áll egyet nem értését kifejezni, amennyiben megítélése szerint valamelyik vagy mindkét bíráló a szakdolgozat egyes elemeit tévesen vagy túl szigorúan értékelte, illetve amennyiben a végső érdemjegy nem tükrözi a szakdolgozat valós színvonalát. A bírálóknak azonban joguk van ragaszkodni a saját véleményükhöz és értékítéletükhöz, azaz nem kötelesek elfogadni a témavezető eltérő véleményét. Amennyiben a témavezető három munkanapon belül nem reagál a bírálók megküldött bírálataira, akkor úgy tekinthető, hogy a témavezetőnek érdemi észrevétele nincs a bírálatokkal kapcsolatban, és a bírálatok hivatalos formában leadhatók.

Amennyiben a bírálók egyike elégtelen osztályzatot ad a szakdolgozatra, a másik bíráló azonban ennél legalább két osztályzattal jobbat, a szakfelelősnek joga van egy harmadik bírálót felkérni a két bírálat közötti markáns véleménykülönbség tisztázására. A két idegen nyelven fordítók esetében a szakfelelős nem jelöl ki automatikusan harmadik bírálót, ha mindkét bíráló csak az egyik nyelvről készült fordítást értékelte, s így született eltérő érdemjegy.

Elégtelen osztályzat esetében a szakdolgozat nem elfogadható, és a hallgató záróvizsgára nem bocsátható, egy későbbi félévben köteles új címbejelentő űrlapot, majd egy új szakdolgozatot benyújtani. Az új címbejelentő azt jelenti, hogy a szakdolgozónak új témát kell választania, de nem feltétlenül szükséges új témavezetőt is választania, habár ilyen esetben feltétlenül tanácsos átgondolni, hogy megfelelő-e számára a korábban választott témavezető személye. Természetesen a témavezető is dönthet úgy, hogy a továbbiakban nem kíván a hallgatóval együtt dolgozni, mivel a közös munka sikertelennek bizonyult.

2. Záróvizsga

2.1. Abszolutórium

A fordító és tolmács mesterszakos záróvizsgára csak az a hallgató jelentkezhet, aki az adott félévben (vagy korábban) határidőre benyújtotta szakdolgozatát, és azt elégtelennél jobb

jegyre értékelték a bírálók, **továbbá aki a záróvizsgára bocsátásig megszerezte abszolutóriumát avagy végbizonyítványát.**

Abszolutóriumot az a hallgató kaphat (ld. TVSz 39.§), aki teljesítette az Kar és a fordító és tolmács mesterszak által előírt összes kötelező tárgyat és feltételt (alapvizsga, szakmai gyakorlat), a fordító és tolmács mesterszak legalább egy kötelezően választható modulját vagy specializációját, valamint megszerezte a törvényileg előírt 120 kreditet.

Az abszolutóriumot a Tanulmányi Osztály állítja ki, amelynek jogszabályi kötelessége a végbizonyítvány kiállítása és ezzel a hallgató tanulmányainak lezárása, ha az minden feltételnek megfelel. **Ha tehát valaki szeretné a tanulmányait további egy vagy két félévvel meghosszabbítani** (pl. abból a célból, hogy befejezze valamelyik specializációját vagy mert Erasmus-ösztöndíjjal külföldre készül), de egyébként már rendelkezik 120 kredittel, akkor fontos, hogy **legalább egy kötelezően előírt tárgy teljesítését halassa el**, mert így nem abszolválhat és a TO sem fogja lezárni őt.

Az abszolutórium megszerzése után a hallgató több kurzust nem vehet fel a Karon, azaz nem lehet több aktív féléve, viszont a továbbiakban sem tandíjat, sem egyéb költségtérítést nem fizet (leszámítva a hallgatói jogviszonyon kívüli záróvizsgára jelentkezés esetleges díját). Fontos még, hogy a felsőoktatási törvény értelmében **az abszolutóriumtól számított öt éven belül záróvizsgát kell tenni, különben az abszolutórium elévül.**

2.2. Záróvizsga menete

A fordító és tolmács mesterszak záróvizsgálója több részvizsgából áll, melyek a következők:

A. A szakdolgozat megvédése

B. Fordítóknak: írásbeli záróvizsga

C. Tolmácsoknak: szóbeli záróvizsga

A tolmácsok három részvizsgájára azonos napon, de külön részbizottságok előtt és külön helyszíneken kerül sor, hallgatónként eltérő sorrendben a minél gördülékenyebb lebonyolítás érdekében.

A fordítók három részvizsgájára azonos napon kerül sor, mindenképpen számítógépes teremben.

A szakdolgozatok védeése külön napo(ko)n történik, nyelvektől/nyelvpároktól és létszámtól függően.

- A.) **A szakdolgozat védeése** során a szakdolgozat bírálói (vagy az ő kényszerű távollétük esetén a témavezető) tesznek fel kérdéseket a vizsgázónak szakdolgozatával kapcsolatban. A bírálók kérhetik a téma bővebb kifejtését, egyes hibák szóbeli korrigálását, homályos pontok magyarázatát. A vizsgázó teljesítményét egy érdemjeggyel értékelik.
- B.) **A fordítók írásbeli záróvizsgálója** három részből áll: **a) egy idegen nyelveknek** fordítás magyarról első idegen nyelvre, első idegen nyelvről magyarra, és egy extra, fordításához kapcsolódó feladat **b) két idegen nyelveknek** fordítás magyarról első idegen nyelvre, első idegen nyelvről magyarra, és második idegen nyelvről magyarra. Minden részvizsgát egy-egy jeggyel értékelnek a vizsgáztatók.

C.) **A tolmácsok szóbeli záróvizsgálója** három részből áll: **a) egy idegen nyelveknek** tolmácsolás magyarról első idegen nyelvre, első idegen nyelvről magyarra, egy extra, tolmácsoláshoz kapcsolódó feladat **b) két idegen nyelveknek** tolmácsolás magyarról első idegen nyelvre, első idegen nyelvről magyarra, és második idegen nyelvről magyarra. Minden részvizsgát egy-egy jeggyel értékelnek a vizsgáztatók.

A záróvizsga osztályzatát tehát összesen öt (nyolc) részosztályzat átlaga adja: a szakdolgozaté, a szakdolgozat-védésé, valamint az írásbeli és/vagy a szóbeli záróvizsgálóé. Amennyiben ezek átlaga X,5-re jönne ki, a TVSz-ben rögzített kerekítési szabály értelmében az összosztályzatot felfelé kerekítjük. **Amennyiben bármelyik részjegy elégtelen, a záróvizsga összosztályzata is elégtelen** lesz, ám a TVSz (Kari kieg. rend. 18.§ (5)) értelmében a későbbi megismételt záróvizsgán csak az elégtelennel értékelt részvizsgát köteles megismételni a hallgató.